

NIE NISZCZ ŚRODOWISKA!

PAPIER

METAL I TWORZYWA SZTUCZNE

SZKŁO

BIO

ZMIESZANE

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

rozkłada się
50-80 lat

rozkłada się
ok. **2000 lat**

nie rozkłada się

rozkłada się
100-1000 lat

rozkłada się
ok. **300 lat**

odpady pozostawione
w niewłaściwych miejscach
zagrożają życiu zwierząt,
stają się dla nich pułapkami

rozkłada się
50-200 lat

rozkłada się
ok. **450 lat**

Odpady, rozkładając się, często uwalniają chemiczne substancje, które mogą zanieczyścić powietrze, glebę i wodę, przez co negatywnie wpływają na środowisko i zdrowie ludzi.

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

OSZCZĘDZAJ ENERGIĘ I PŁAĆ MNIEJ!

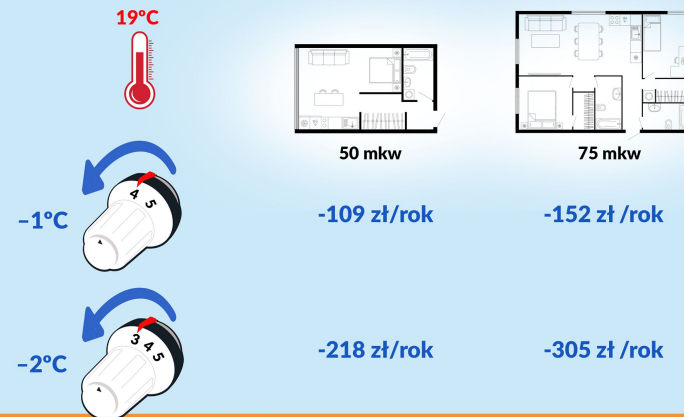
Montaż oświetlenia energooszczędnego

Skrócenie czasu używania urządzeń o 1 godzinę dziennie

Ustawianie ogrzewania o 1°C mniej

Zakup urządzeń energooszczędnych

praca zmywarki o klasie E =
190 zł/rok

oszczędność 40 zł

praca zmywarki o klasie C =
150 zł/rok

praca pralki o klasie C =
90 zł/rok

oszczędność 28 zł

praca pralki o klasie A =
62 zł/rok

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

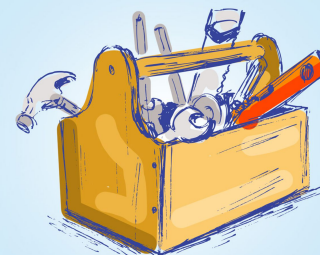
NIE WYRZUCAJ - DAJ DRUGIE ŻYCIE!

ZAMIAST
WYRZUCAĆ

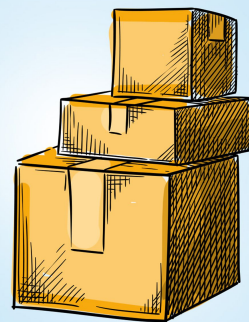
WYMIEN

NAPRAW

SPRZEDAJ

ODDAJ
POTRZEBUJĄCYM

NAPRAW LUB DAJ DRUGIE ŻYCIE

Dowiedz się, jak to działa w Twojej gminie!

Nie marnuj żywności - stosuj zasadę 4P!

PLANUJ POSIŁKI
- RÓB LISTĘ ZAKUPÓW

PRZECHOWUJ WŁAŚCIWIE,
BY PRODUKT ZACHOWAŁ
ŚWIEŻOŚĆ JAK NAJDŁUŻEJ

PRZETWARZAJ W PIERWSZEJ
KOLEJNOŚCI ŻYWNOSĆ
O ZBLIŻAJĄCYCH SIĘ TERMINACH
PRZYDATNOŚCI DO SPOŻYCIA

PODZIEL SIĘ ŻYWNOSCIĄ,
ODDAWAJ JĄ DO JADŁODZIELNI

KUPUJ ODPOWIEDNIEJ WIELKOŚCI OPAKOWANIA
- POMYŚL O LICZBIE POTRZEBNYCH PORCJI

Ty decydujesz!

należy spożyć do **najlepiej spożyć do**

ZWRACAJ UWAGĘ NA TERMINY PRZYDATNOŚCI DO SPOŻYCIA
I DATY MINIMALNEJ TRWAŁOŚCI

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

produkcja

konsumpcja

odpady

GOSPODARKA LINEARNA

zmarowane
surowce wtórne

wyższe koszty

negatywny wpływ
na środowisko

EMISJA
ZANIECZYSZCZEŃ

wzrost
gospodarczy

innowacyjność
i konkurencyjność

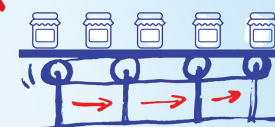
projektowanie

GOZ

produkcja

NOWY PRODUKT

konsumpcja

recykling

GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

zrównoważone
wykorzystanie
surowców i energii =
mniejsze koszty

pewne dostawy
surowców =
mniejsze ryzyko

mniejszy wpływ
na środowisko

nowe miejsca
pracy

PRZEDSIĘBIORCO, OTWÓRZ SWÓJ BIZNES NA ZAMKNIĘCIE OBIEGU!

NASZ
KLIMAT

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

STRATY ŻYWNOCİ W HANDLU I GASTRONOMII - JAK ICH UNIKAĆ?

mniej częste dostawy
= większa kontrola stanu magazynowego

kontrola
temperatury

lista zakupów

korzystanie z produktów
lokalnych i sezonowych

właściwe przechowywanie

kontrola dat ważności

zasilanie awaryjne urządzeń

różnicowanie wielkości porcji

elastyczne MENU
- możliwość wyboru, np. warzyw

przetwarzanie
na później

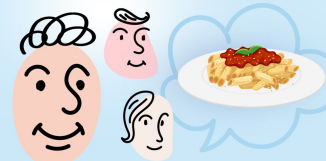
sprzedaż w promocji produktów
nie trwałości, z krótkim terminem ważności,
o mniejszych rozmiarach

oddawanie jedzenia
organizacjom pożytku publicznego
i do jadłodzielni

pakowanie na wynos

wczesny wybór menu w przypadku grup

JAK BĘDZIE DZIAŁAĆ SYSTEM KAUCYJNY?

KAUCJA

Szukaj takiego
znacznika!

Kupując produkty w:

- jednorazowych butelkach z tworzywa sztucznego o poj. do 3 l,
- szklanych butelkach wielokrotnego użytku do 1,5 l,
- metalowych puszkach o poj. do 1 l,

ZAPŁACISZ DODATKOWO KAUCJĘ.

OPAKOWANIA ODDASZ:

we wszystkich sklepach >200 m²

ZWROT KAUCJI

Zwracając puste opakowania,
OTRZYMASZ ZWROT KAUCJI.

Nie musisz mieć paragonu!

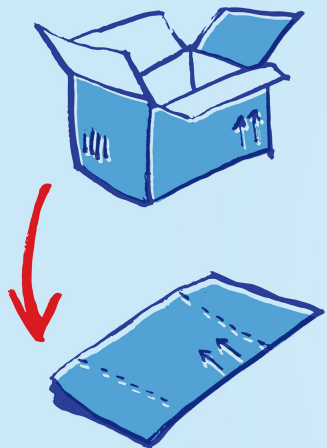
w niektórych sklepach <200 m²

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

RADY NA ODPADY

PAPIER

Zgniataj opakowania,
oszczędzaj miejsce
do segregacji!

METAL I TWORZYWA SZTUCZNE

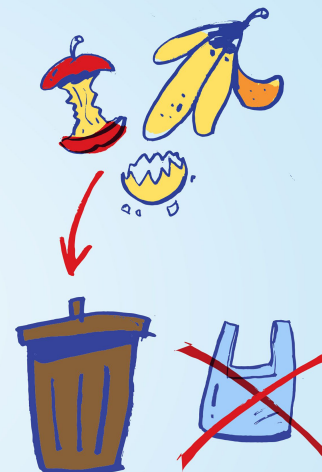
Nie mieszaj frakcji
odpadów!
Części z różnych
materiałów wyrzucaj
oddzielnie.

SZKŁO

Opróżnij pojemniki
z zawartości
przed wyrzuceniem.
Nie musisz ich myć
i odrywać etykiet.

BIO

Nie wyrzucaj bioodpadów
w torebkach plastikowych,
wrzucaj je do kosza luzem.

ZMIESZANE

Wrzucaj tylko te odpady,
które nie podlegają
selektywnemu zbieraniu

OSTRZEŻENIE DLA WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI

MASZ DO WYNAJĘCIA DZIAŁKĘ,
GARAŻ, MAGAZYN? **UWAŻAJ!**

JESTEŚ ŁATWYM CELEM DLA
PODRZUCAJĄCYCH NIELEGALNE,
TOKSYCZNE, TRUDNE DO USUNIĘCIA
ODPADY.

SPRAWDŹ DOKŁADNIE, Z KIM
PODPISUJESZ UMOWĘ!

NAJEMCA UCIEKNIĘ I ZOSTAWI CIĘ
Z PROBLEMEM!

ZANIM PODPISZESZ UMOWĘ:

SPRAWDŹ REFERENCJE NAJEMCY!

SKONSULTUJ SIĘ Z PRAWNIKIEM!

NA CZYM POLEGA NEUTRALNOŚĆ KLIMATYCZNA?

PRZEMYSŁ

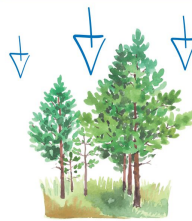
ROLNICTWO

OGRZEWANIE DOMÓW

TRANSPORT

WARTOŚĆ EMISJI, KTÓRYCH NIE UDAJE SIĘ JESZCZE
CAŁKOWICIE WYELIMINOWAĆ

-

OCHRONA LASÓW I ZALESIANIE

PRZYWRACANIE MOKRADEŁ

ROLNICTWO REGENERACYJNE Z OCHRONĄ GŁEB

WYCHWYTYWANE Z ATMOSFERY I MAGAZYNOWANE GAZY CIEPLARNIANE

≤ 0

NEUTRALNOŚĆ KLIMATYCZNA OZNACZA OSIĄGNIĘCIE RÓWNOWAGI MIĘDZY EMISJAMI A ICH POCHŁANIANIEM

SPOSOBY NA ELIMINOWANIE EMISJI

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

ZMARNOWANA ŻYWNOŚĆ TO:

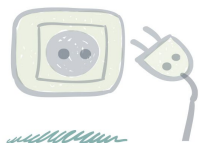

NIEPOTRZEBNE DODATKOWE
EMISJE GAZÓW CIEPLARNIANYCH
ZWIĄZANE Z:

- HODOWLĄ I UPRAWĄ ROŚLIN,
- PRODUKCJĄ ŻYWNOŚCI
I OPAKOWAŃ,
- TRANSPORTEM.

- ZDEGRADOWANE
GLEBY MAGAZYNUJĄCE
MNIJ CO_2 ,
- LASY WYCIĘTE
POD UPRAWY.

NIEPOTRZEBNIE ZUŻYTA ENERGIA DO:

- WYPRODUKOWANIA ŻYWNOŚCI,
- PRZECHOWYWANIA PRODUKTÓW,
- PRZYGOTOWYWANIA POTRAW.

JAK MARNOWANIE ŻYWNOŚCI WPŁYWA NA ZMIANY KLIMATU?

METAN

JEST GAZEM CIEPLARNIANYM
PRAWIE 30 RAZY SILNIEJSZYM
NIŻ CO_2

POWIEKSZAJĄCE SIĘ SKŁADOWISKA
ODPADÓW I WIĘCEJ METANU
EMITOWANEGO DO ATMOSFERY

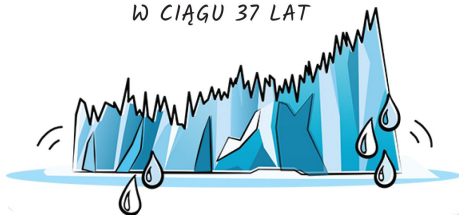
Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

GLOBALNE OCIEPLENIE – FAKTY

3/4 OBJĘTOŚCI

STRACIŁA POKRYWĄ ŁODOWĄ ARKTYKI
W CIĄGU 37 LAT

(OKRES OD 1979 DO 2016 R.)

OSTATNIE 7 LAT NAJCIEPLEJSZE
W HISTORII POMIARÓW

O TYLE WZRÓSŁ
POZIOM OCEANU MIĘDZY
1901 A 2018 r.

↑ 20cm ↑

1850 r.

13,6°C

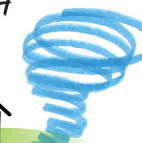
2020 r.

14,8°C

ŚREDNIA ROCZNA TEMPERATURA

WZROST CZĘSTOŚCI
WYSTĘPOWANIA ZJAWISK
EKSTREMALNYCH

MNIEJ OPADÓW
NA OBSZARACH
SUBTROPICALNYCH

WZROST INTENSYWNYCH
OPADÓW ZWIĄZANYCH
Z CYKLONAMI
TROPICALNYMI

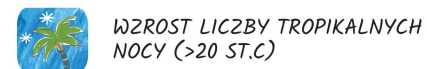
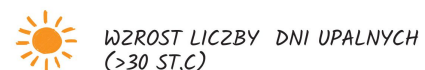
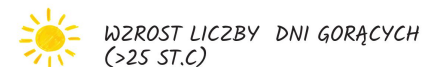
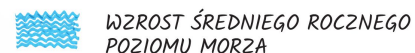
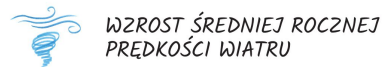
Źródła: Copernicus, Światowa Organizacja Meteorologiczna, Raport IPCC

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

TRENDY ZMIAN KLIMATU W POLSCE

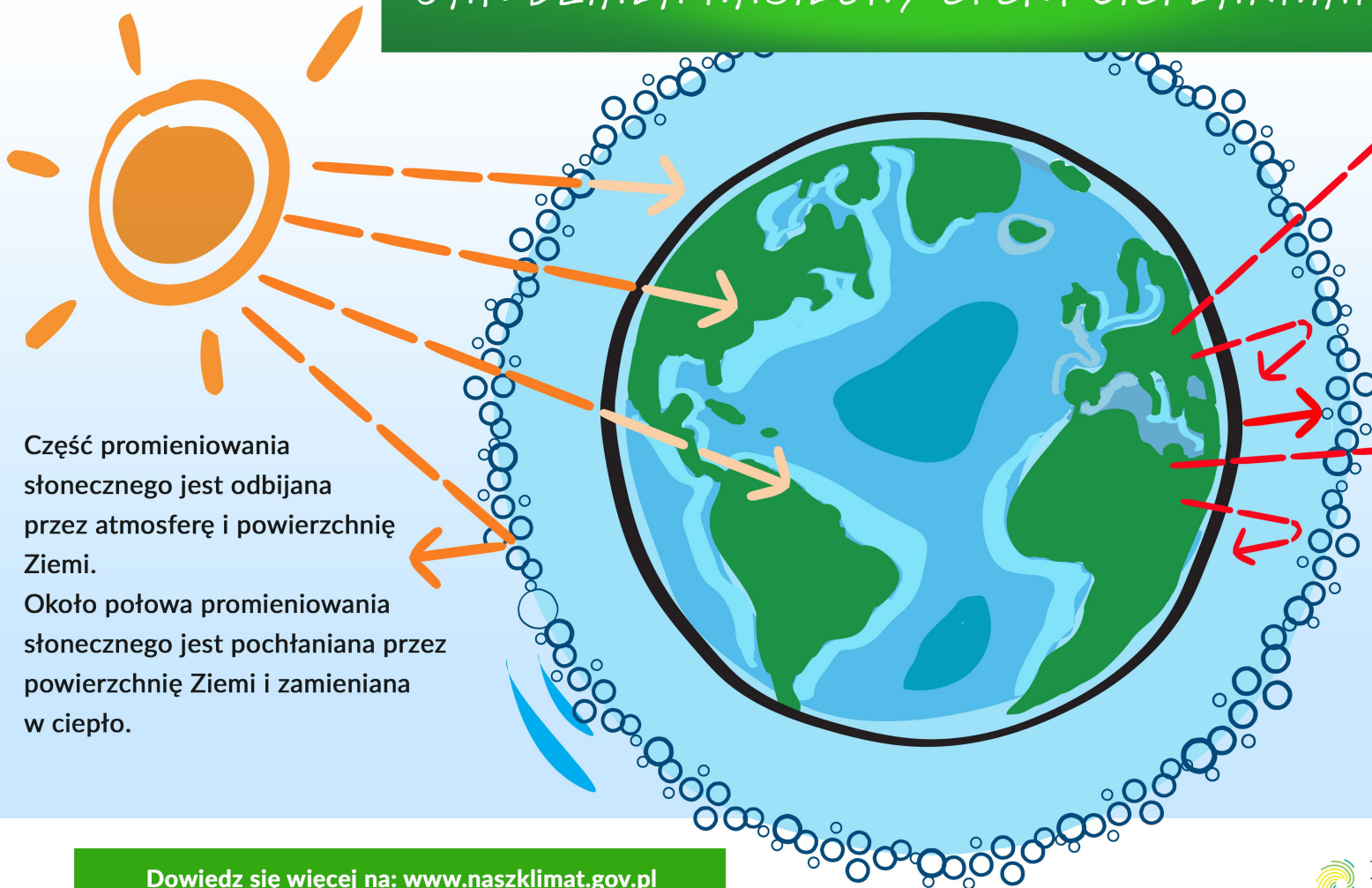
LEGENDA

ŹRÓDŁO: INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA – PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY, MPA44

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

JAK DZIAŁA NASILONY EFEKT CIEPLARNIANY?

Część promieniowania słonecznego jest odbijana przez atmosferę i powierzchnię Ziemi.
Około połowa promieniowania słonecznego jest pochłaniana przez powierzchnię Ziemi i zamieniana w ciepło.

W wyniku pochłoniętego promieniowania słonecznego, Ziemia emituje promieniowanie ciepłe.

Część promieniowania ciepłego trafia w przestrzeń kosmiczną.

Im więcej gazów cieplarnianych jest w atmosferze, tym więcej ciepła jest zatrzymywane w atmosferze.

Efektem tego jest wzrost temperatury w atmosferze i na powierzchni Ziemi.

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

UNIKAJ:

lotów samolotem na krótszych trasach

największy
ślad
węglowy

wysoka emisja gazów
cieplarnianych
na osobę

1x250 kg
CO₂

jazdy autem w pojedynkę

WYBIERAJ:

podróże pociągiem na dalsze trasy

najmniejszy ślad węglowy

wspólną jazdę autem

4x60 kg
CO₂

jazdę rowerem

wypożyczenie
rowerów miejskich

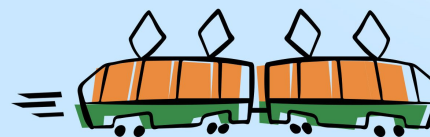

wygodne przesiadanie się
do komunikacji

PARK &
RIDE P

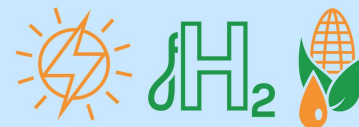
jazdę tramwajem,
bez stania w korkach

jazdę autobusem bez konieczności szukania miejsca
do parkowania

ekologiczne tankowanie

Źródło: Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy, Klimada 2.0

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

OSZCZĘDZANIE ZUŻYCIA WODY

Zużycie bezpośrednie

Źródło: waterfootprint.org

Zużycie pośrednie

Mniejszy ślad wodny

1 kg wołowiny =
15 000 l wody

1 kg fasoli =
550 l wody

Ograniczona konsumpcja = mniejszy ślad wodny

1 t-shirt =
2500 l wody

3 t-shirty =
7500 l wody

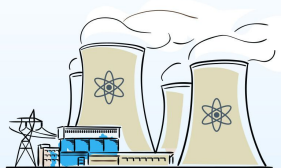
Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH

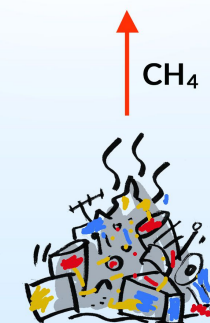
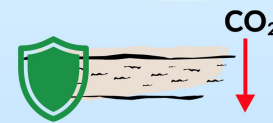
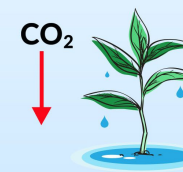
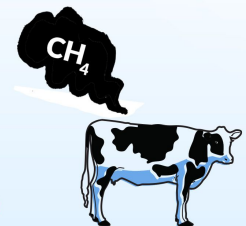
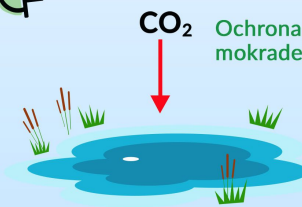
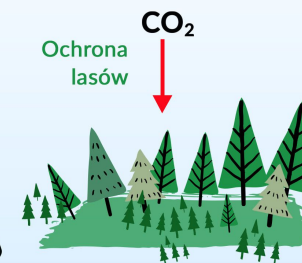
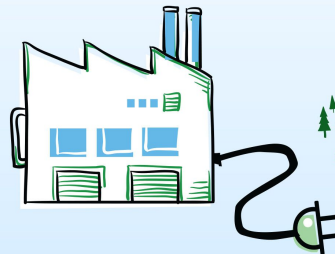
MITYGACJA

CO MOŻEMY ZROBIĆ?

PRODUKT =
EMISJE PRZY
JEGO
PRODUKCJI

STOSOWAĆ
NISKOEMISYJNE ŹRÓDŁA
ENERGII

OGRANICZAĆ
KONSUMPCJĘ

POPRAWIAĆ
EFEKTYWNOŚĆ
ENERGETYCZNĄ

ZMNIEJSZAĆ
ENERGOCHŁONNOŚĆ
RÓŻNYCH SEKTORÓW
GOSPODARKI

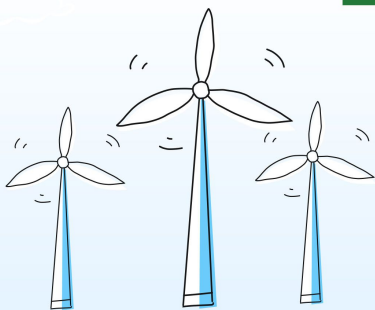
WSPIERAĆ
WYCHWYTYWANIE
I MAGAZYNOWANIE CO₂

OGRANICZAĆ HODOWLĘ
ZWIERZĄT NA RZECZ UPRAWY
ROŚLIN, STOSOWAĆ
ROLNICTWO REGENERACYJNE

OGRANICZAĆ
ILOŚĆ
ODPADÓW

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl

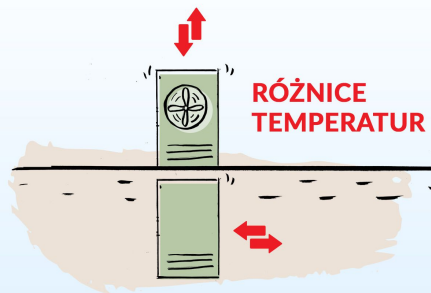
NISKOEMISYJNE ŹRÓDŁA ENERGII

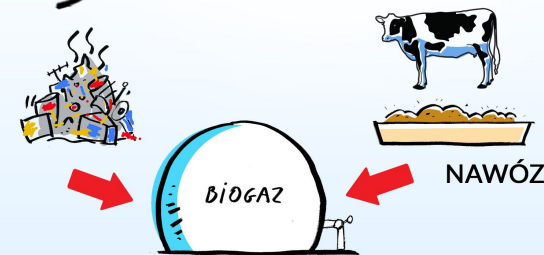
ELEKTROWNIE WIATROWE

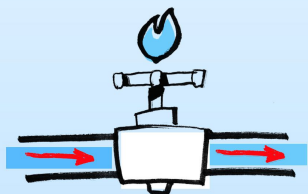
PANELE FOTOWOLTAICZNE

POMPY CIEPŁA

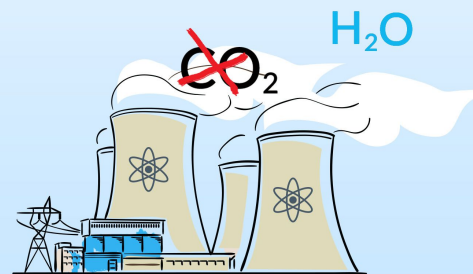
BIOGAZ

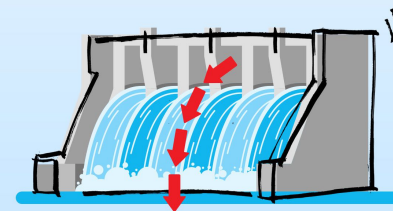
GAZ

BIOMASA

ELEKTROWNIE JĄDROWE

ELEKTROWNIE WODNE

Dowiedz się więcej na: www.naszklimat.gov.pl